

RAKVICKÝ ZPRAVODÁJ

č. 4/1991

*Post
leden 92*

VYDÁVÁ OBECNÍ RADA V RAKVICÍCH

Rakvičané, na slovíčko

... je za námi další rok našeho života. Již ve vánočním duchu a s dojetím začínáme rozjímat, jaký ten rok vlastně byl a co komu přinesl.

Do osudu každého člověka se uplynulý čas nějak zapsal. Někomu přinesl úspěch v podnikání, někomu nejistotu, případně nezaměstnanost. Někdo změnil zaměstnání a zvyká si na novém pracovišti, jiný prožil snátek či radost z narození dítěte. A někomu přinesl utrpení v nemoci, nebo ze ztráty blízkého člověka.

Osud nás naděluje vším. Vsaak nejdůležitější je to, abychom ve chvíli, kdy jsme šťastni, nebyli hluchí a slepí k těm, kteří vedle nás prožívají bolest a trápení. Proti některým ranám osudu jsme bezmocní, ale více bychom měli uvažovat, zda jsme si v rodině nebo v zaměstnání život zbytečně neztrpčovali a nedělali si ztížené podmínky ještě horší.

Sluší se vstupovat do Nového roku s optimismem. Podle předpovědí ekonomů má být rok 1992 po všech stránkách ještě těžší. Po něm však má dojít k hospodářskému rozvoji a zlepšování životní úrovně. Doba od nás žádá uplatnění všech schopností, rozhodnosti i umění nést riziko a nejistotu. Ze všech východních zemí máme největší šance překonat stagnaci a přejít k prosperitě. V tunelu našeho putování je již vidět světlo ...

Proto Vám za celou redakci zpravodaje přeji do Nového roku hodně zdraví a statečného odhodlání ...

R. OBHLÍDAL

Naše obec v současných podmínkách

Obecní zastupitelstvo nemělo v tomto roce lehký úkol. Ke konci roku se všude bilancuje co rok dal. Ve velmi omezených možnostech toho nebylo možno mnoho plánovat. Udržet v chodu výstavbu dvou největších akcí. Je to čistírna odpadních vod a přístavba školní budovy. Začátkem roku nebyly tyto akce finančně plně pokryty. V průběhu roku byly pro stavbu čistírny intervencemi vytvořeny podmínky pro finanční krytí vysokého tempa, které nasadila montážní firma. Výsledkem bylo, že na čističce se již do začátku listopadu podařilo dokončit kompletní technologickou část včetně provozní zkoušky technologie a předání. Stavba je v přestihu, v dobré kvalitě. Spolupráce mezi dodavatelem a obecním úřadem, který zajišťoval jejich požadavky byla velmi dobrá.

Přístavba školy taktéž pokročila o plánovaný objem, i když u této stavby financované okresním úřadem, začínají těžkosti s finančním krytím. Poslední částka byla výrazně krácena. Doposud je stavba v souladu s časovým plánem výstavby. Celou zimu bude temperována, zedníci mohou tak pokračovat na dokončovacích pracích.

Pro další potřebné akce jako plynofikace a opravy vozovek jsou zpracovávány dokumentace. Podle finančních prostředků budou tyto věci realizovány. Ve Svislé ulici byla část plynu zhotovena, zbytek, po stavebním povolení i v zimě. Do zimy se podařilo dokončit hrubou část vozovky ve III. uličce. Zbývá asfaltování. Podle počasí bude provedeno. Na jaře by mohla být hotová už i s výstavbou. Hasičskému sboru, který v současné době patří na starost obci, jsme zakoupili kropicí vůz ve slušném stavu. Tento si svépomocí a s naším přispěním upraví jako požární vozidlo. Okresní požární útvar, taktéž něco přispěl. Také s výukou hry na hudební nástroje již bylo započato - prozatím v budově Drobné provozovny, a to do doby, než se podaří upravit obecní dům. Také střed obce se podařilo alespoň částečně uklidit. Na opravě kostela má kromě farního úřadu a spoluobčanů i významný podíl pomoci, a to i finanční, obecní úřad.

Chtěli jsme, aby byla také náves pro rakvičany a návštěvníky na vánoce hezčí.

S přáním příjemného prožití těchto svátků a hodně zdraví a trpělivosti v Novém roce Vám přeje obecní zastupitelstvo.

František ZACH

ooo 000 ooo

Občanská demokratická strana - Rakvice

Činnost politických stran se stává stále více terčem kritiky jednotlivců i skupin našeho obyvatelstva. Není se co divit, když si uvědomíme, co se na naší politické scéně děje. Je to neustále diskutované státoprávní uspořádání, které nikam nevede. Sociální demagogie některých stran a hnutí, ovládání podniků, družstev i sdělovacích prostředků bývalými nebo současnými komunisty. Snaha o zpomalování ekonomické reformy a tak bychom mohli pokračovat dál a dál.

Přesto je činnost politických stran pro fungování demokracie nezbytná. V současné době je u nás registrováno asi 80 politických stran a hnutí. K těm největším a nejdůležitějším patří i Občanská demokratická strana, která pracuje velmi aktivně jak na našem okrese, tak v obci. V uplynulém roce byla ze strany ODS věnována mimo jiné velká pozornost kuponové privatizaci, která bude v nejbližší době zahájena. K tomuto tématu bylo na okrese uspořádáno několik desítek besed, z nichž jedna se konala i v Rakvicích. V naší obci bude v naší obci uspořádána další beseda na toto téma. O termínu konání budou všichni zájemci včas informováni.

Oblastní rada ODS Břeclav také pořádala mnoho zajímavých besed se zajímavými lidmi. Byli to např. pánové Kočárník /nám. ministra financí/, pan Kovář /místopředseda ODS/, pan Devátý, /p. Honajzr, p. Syka/ poslanci zákonodárných sborů a další. V těchto besedách bude ODS pokračovat i v příštím roce až do vyvrcholení volební kampaně. S jistotou lze říci, že v blízké době bude uspořádán na třech místech břeclavského okresu mítink s předsedou Občanské demokratické strany, místopředsedou federální vlády panem Klausem.

Součástí činnosti ODS je však také drobná politická práce, která pomáhá zabezpečit chod správních orgánů na našem okrese, zvyšovat informovanost občanů o politické situaci okresu /Moravský jih/, za pomoci poslanců vyřizovat žádosti a stížnosti občanů v zastupitelských sborech.

Co nás čeká v příštím roce? Nebude to rok v žádném případě lehký. Nevíme zda budeme žít ve společném státě, ekonomický pokles dosáhne svého nejnižšího bodu, zvýší se nezaměstnanost. Všechno, ale budeme moci ovlivnit i my. V červnových volbách budeme dávat hlas politikům a stranám, jimž nejvíc věříme. Proto se nejvíce spoléhejme na vlastní rozum, nepodleháme demagogii některých stran a hnutí, ohlédněme se, co za kterou stranou nebo jejími politiky vidíme za vykonanou práci. Zvolme dobře své zástupce.

Do příštího roku Vám přejeme mnoho zdraví, štěstí a optimismu.

MS-ODS Rakvice

P.S.

ooo 000 ooo

K jednomu výročí budování v Rakvicích

V letošním roce je tomu 60 let, co se započalo se stavbou horní školy, tehdy zvané škola měšťanská. Rakvická školní mládež chodila do měšťanky v Podivíně. Pro mnohé to bylo velkým utrpením, zvláště pro ty, kteří chodili do Podivína pěšky. Podivínští silně bránili stavbě školy v Rakvicích, a tvrdili, že podivínská škola stačí i pro Rakvice. Nakonec však vedení obce a školy prosadili své a stavba školy v Rakvicích byla povolena.

Škola původně měla být obdelníkového tvaru podél silnice. Avšak pro neústupnost některých majitelů sousedních pozemků, byla budova postavena tak, jak stojí. Tento pozemek, kde je škola, patřil obci, která jej získala výměnou za pastvisko u Trkmance, kde byly postaveny byty pro dělníky - naproti dvora.

Stavba školy byla zahájena 27. července 1931 a začátkem měsíce září v roce 1932 byla škola slavnostně otevřena. Třeba připomenouti, že po dva zimní měsíce se na stavbě nepracovalo. Škola

byla tedy postavena a vybavena v interiéru za 12 měsíců.

Několik čísel : Ke stavbě školy bylo potřebí asi 350 000 cihel, 1 500 fůr písku, 3 000 q cementu, 312q železa, 10 000 ks křídlic, 1 000 q vápna, 30 q sádry, 180 q brizolitu a 30 q skla. Veškerá doprava byla prováděna koňskými potahy.

Školu stavěla obec svým nákladem. Základní kapitál byl 600 000 Kč a ostatní peníze musila obec vypůjčit. Jelikož to bylo v období světové hospodářské krize, mnohé spořitelny odmítly půjčku a tak bylo dosti občanů, kteří podepsali směnky, kdy ručili svým majetkem. Byla to dosti velká odvaha. Škola byla postavena a vnitřně vybavena nákladem 1 200 000 Kč.

První do školy chodili žáci narození v roce 1920. Do první třídy chodili na dolní škole, aby v nové budově byly již dvě třídy.

V této 1. třídě vyučovali učitelé z obecné školy : Bohumil Hornanský, Jaroslav Veselý, Marie Šimonová-Bečnaříková, Rudolf Volavý.

Na novou školu nastoupili odborní učitelé František Jerson, Štěpán Mětl a Marie Lemperová.

Školu projektoval ing. Lanl z Brna a stavba byla zadána stavitelům Němečkovi z Poštorné a Košeluhovi z Podivína. Škola se stavěla za starostů Fr. Suchyně a Fr. Kamenského.

Závěrem třeba podotknouti, že většina prací se prováděla ručně a ze stavební mechanizace to byl výtah a několik míchaček.

K zamyšlení : jak dlouho při dnešní stavební mechanizaci by se stavěla taková budova v dnešní době?

R. Vajbar

PROMĚNY...

Polní tratě v Rakvicích

V prvním čísle Rakvického zpravodaje v roce 1987, tedy už před pěti lety, začalo povídání o historii Rakvic v souvislosti s proměnami vztahů k vlastnictví půdy, a to od doby, kdy jsou o Rakvicích první záznamy. Toto povídání jsem nazval "Proměny". Postupně dostávalo širší záběr i obsah. Tehdy jsem netušil, že dojde k tak výrazným proměnám ve vztazích k půdě, k jakým dochází dnes. V dějinách proměn vztahů k půdě byla, jak si dál ukážeme, pole rozdělována do tratí polí a každá trať měla svůj název, historii i smysl. Při kolektivizaci půdy téměř tyto názvy zanikly a vypadly z povědomí lidí.

Nyní, kdy zákon o půdě a jiné restituční normy vracejí vlastníkům právo polí užívat, nutně ožila potřeba vrátit jednotlivým tratím jejich názvy, pojmenovat je, aby se vlastníci mohli orientovat, kde vlastně jejich pole jsou. Prostě musí najít svá pole.

Řekněme si před tím, než si pojmenujeme jednotlivé tratě polí, že v dávné historii jsme měli půdu rozdělenou do dvou skupin. Půdu poddanskou - rustikální a půdu panskou - dominikální. Půda poddanská podléhala berním - dnešní daně - a panská půda byla o berní osvobozena. Protozeměvládcové kontrolovali rozsah půdy poddaných, poněvadž byla zdrojem jejich příjmů.

S prvním označením tratí poddanských polí v dějinách Rakvic se setkáváme v roce 1487. V tomto roce se v souvislosti s rakvickým kostelem připomíná vinný desátek "v hoře Koziberku /Geiselberg/. Víme, že v roce 1491 král Vladislav II. (Jagellonský 1456-1516) vydal potvrzení prebendě olomoucké kapituly v Podivíně, že jí náleží vinný desátek z hory Koziberku. Připomeňme si, že slovo "hora" znamená vinice a ne zeměpisnou horu. V análech rakvické obce, jsou pak v roce 1584 uváděny hory v Zaclech, hory Herazaných,

a v roce 1609 pak hory Trkmanské. Hory Hernzaných nebyly místně určeny a také jejich název není asi správný. Mohli bychom se domnívat, že šlo o viničné hory, které patřily Karlu Hrzanovi, hraběti z Harasova, druhému manželu vévodkyně Marie Antonie z Lichtenštejna, majitelky hodonínského panství, ke kterému patřily i Rakvice.

I když v průběhu 17. století došlo k novému soupisu původně poddanské a pak i panské půdy, setkáváme se teprve v roce 1749 poprvé s pojmenováním tratí polí v Rakvicích. Cílem prováděných soupisů opět bylo jednak sepsat selskou půdu, aby mohla být vyměřena zemědělská daň, ale i zabránit, aby vrchnosti nezabíraly půdu pro sebe, neboť panská půda ještě nebyla zdaňována. Tedy v roce 1749 se poprvé setkáváme s názvy těchto tratí polí : Pod Koziberky, Nad Koziberky, Pod Zaječím, V hlavinách, Malý Hernivy, Krefty, Za Lužama, Kopce, Dílce, Šedličky, Bílá hlína, Zíblinky, Umlýnský, Za rybníky, Prostřední, Horní, Kozí, Koza, Za veí, Trokvíz. Tu poprvé se setkáváme s názvem Koziberků - Kozí horou. Tento soupis nevyhovoval a to proto, že nebyla zachycena panská půda. Důvodem soupisu bylo též, že sílila snaha o rozšiřování osevaích ploch, rušením pastvin. Proto byl pořízen nový soupis půdy (Josefínský katastr - 1788), který zachycoval jak poddanskou, tak půdu panskou. Tento soupis půdy uváděl tyto tratí polí. Jezero na hranicích - později zvané Kajlovo jezero, Za lesem, Zadní koza, Přední koza, Trokvíz, Horní a Dolní louky, Pod koziberky, Koziberky, Zacl, Krátký, Hlaviny, Nad Koziberky, Pod Zaječím, Krefty, Pod krefty, Hrubý, Hernivy, Malý hernivy, Kopce, Šedličky, Vinkel, Bílý hlíny, Dílce, Háček, Rybutky, Nad rybníkem, Mezi rybníky, Pod Trkmanským rybníkem, Trkmanské louky, Roviny, Nová hora, Trkmanská hora, Trkmansko, Za rybníky, Pod čědinou. Z těchto tratí bylo šest tratí pastvin vedle luk.

K dalšímu soupisu pozemků došlo v roce 1820. V tomto roce byl sestaven na Moravě Katastr pozemkové daně, podle něhož bylo již zdaněno 29 kusů dominikálních polí, 1527 kusů rustikálních pozemků při rakvických gruntech a 518 kusů rustikálních pozemků svobodných. Výměra však těchto pozemků činila 3169 jiter a 191 sáhů, to je 1896,3 ha. Tato výměra pozemků byla rozčleněna do 54 tratí polí a

luk a patřily k ní 2 obecní lesy. V roce 1824 byla vypracována katastrální mapa rakvického katastru, která uvádí trati polí, jež byly zaznamenány i v prozatimní kronice Rakvic. Jde o tyto trati : Zahraady, Dílce, Kopce, Podkopce, Kůsky, Půlhony, Honky, Prostřední hony, Za lužama, Podsednické hernivy, Přední hernivy, Hernivky, Pod krefty, Krefty. Podzajecké, Hlaviny, Podkrátké, Krátké, Koziberky, Zacla, Nad Koziberky, Podkoziberky, Dílce.

Dále jsou to Celky v Podkoziberských, Celky u Lávky, Celky u Koze, Hrubé louky a Zadní celky u Podoxa, Za lesem, Hrůdy, Před Hrůdy, Za Hrůdy, Trokvíze, Trávníky, Postihařské. Za Trkmankou jsou uváděny Štekse, Šajdavý a Štěpnice. Trati polí za železniční dráhou jsou uváděny pod názvy : Palestýny, Zarybnické podsednické a Zarybnické čtvrtnické, Rybníčky, Pastvisko a Ovčácké. Dále jsou to Háček, Hasenvinka jinak Umlénské, Bílý hlíny, Šedličky, Přídanky, Záluzské a Zadní hernivy. Trati, které získaly Rakvice z polí v katastru bývalé zaniklé vsi Trutmanice a Trutmaničky nesou tyto názvy : Trkmanské louky, jinak Trkmanské louky za silnicí, Rovinky, Roviny, Trkmanská rola, Trkmanské Hory a Nové hory. Lesy jsou Koza (Geiselwald) a Podoky. Srovnáme-li si názvy tratí polí v rakvickém katastru v průběhu dob, kdy byly dělány soupisy pozemků, vidíme, že názvy podléhaly změnám a německé názvy byly postupně buď z polovice nebo zcela počesťovány nebo názvy zkracovány a změněny. O smyslu a původu některých názvů tratí jsme si ve zpravodaji již pověděli. Pokusme se najít původ ještě dalších názvů tratí polí.

Snad k nejspornějším patří Koziberky. Jejich název by mohl svědět nebo i sváděl k domněnce, že to byl kopec, na kterém se pasívaly kozy. Ale z historie víme, že jde o hory vničné - vinohrad, ve sta-

ročeštině hora. Ale proč kozí ? Proč máme les Kozu, a trati pod a nad Koziberky. Při hledání odpovědi jsem vycházel z původního názvu této trati polí Geiseberg. Při hledání překladu jsem našel, že die Geis - je česky také srna. A nabídl se tento výklad. V kraji bývala převeliká stáda srnčího, která žila v okolních lesích a na lukách. Převahu ve stádech měly vždy srny. Myslivci však srnu odborně nazývají "Kozá". Při překladu německého jména srny bylo po mém soudu použito u samice srnčího namísto "srna", "koza". Měla by se tedy Kozí hora, nazývat Srní hora.

Překlad Kozí horky je naprosto špatný, protože u německého "Berg" v souvislosti vinohrady nutno důsledně používat staročeského názvu vinohradů "hory". Nejde tu tedy u jména "hora" chápat je zeměpisně, ale vinohradnický.

Všimneme-li si některých dalších názvů tratí v rakvickém katastru a hledáme-li jejich původní název a jeho význam, dojdeme k zajímavým záěrům. Např. Hlaviny. Hledáme-li význam tohoto názvu, zjistíme, že slovo "hlaviny" vyjadřují, že jde o plevy ze lnu. Znamená to, že v Rakvicích kdysi dávno byl pěstován len. Potvrzují nám to i zápisy, že odvádění lnu nebo výrobků ze lnu patřilo k desátkům, které ze-

mědělci museli odvádět vrchnosti. Další název trati Krefty nebo Pod krefty. Starší rakvičtí pamětníci vědí, že právě u této trati byla vinná réva vysazována ne podélně, jak se pole táhlo, ale příčně, a půda mezi dvěma příčnými řadami vinné révy se nazývala greft. A předmětem řeči o rytí vinohradu bylo "zryl jsem deset greftů" a pod. O původu názvů Haxenwinkel a Palestin bylo už povídáno v dřívějších zprávo-
dajích. Snad u většiny dalších tratí polí by bylo zajímavé hledat původ a význam jejich názvů. Tak např. názvy Hernivy, Půlhony dávají tušit, že šlo o panskou půdu. Šlo o větší celky polí, o panskou půdu.

Potvrzuje nám to i skutečnost, že v soupisu selské půdy z roku 1749 tyto trati polí nebyly zahrnuty do soupisu půdy.

Názvy Zásluszké, Přídanky, Šajdavý přímo nutí hledat původ těchto označení stejně jako u názvů Celky nebo Podsednické atd. V nejpodrobnějším českém slovníku nenajdete slovo "Šajdavý". Za to Vám německý slovník řekne, že die Scheide (čte se Šajde) znamená rozhraní, hranice - Šajdavé jsou na hranicích mezi rakvickým a podivínským katastrem. Název Zaluzský. Je to trať polí Za lužama, tedy původně "Zálužský". I název trati Přídanky má svůj historický původ. V Rakvicích bývaly pozemky, které mohly být bezplatně užívány všemi hospodáři. Byla to pastviska, pastviny, kde byl pasen dobytek všech hospodářů. Byla však role, a byla to obecní pole, která směla být užívána občany, kteří za užívání platili obci poplatky. Byla-li tato pole rozdělována nebo přidávána k selské půdě jako "přídanek", musel být přídanek zaplacen obci. Odtud název Přídanky.

I u všech dalších názvů tratí polí by bylo možno určit jejich původ. Vyžadovalo by to, důkladnějšího hledání. Ale prostor ve Zpravodaji nedovoluje provést takový rozbor.

Proto už jen ve zkratce si něco povězte o názvech bývalých luk. Tam se setkáváme s názvy Celky, Hrubé louky, Trokvíze, Postihařský. Dříve byly rakvické louky protkány sítí mrtvých ramen Dyje. Mezi těmito vodami byly celky luk, na nichž byl pasen dobytek. Proto jsme měli luka zvaná Celky. Trokvíze, jak mi napovídá sám německý název, byly suché louky, které v době povodní nebyly zaplavovány a na nichž se mohla shromáždit drobná zvěř. Název Hrubé louky. Byla to louka, oproti menším celkům velká "hrubý kus, hrubá louka, znamená tedy "velká louka". O původu názvu Postihařské jsme už ve zpravodaji hovořili. Zajímavý je název luk nazývaných Herngern. Byla to louka u Podoxu s údajně zvlášť vonným senem. A seno z této louky si vyhradil prý kterýsi kníže z Lichtenštejnů pro své koně. Název by bylo možno volně přeložit, že tato louka je "pánu milá" nebo že ji Rakvičané dávají rádi svému pánu.

Hlubší poznání vývoje názvů polních tratí by vyžadovalo delšího studia. Myslím si však, že toto pojednání nám umožňuje dovědět se aspoň to nejpodstatnější a vzbudí v nás snahu i zapochybovat

o výkladu názvu některých tratí polí.

Rozhodně pokud povídání přečteme, zkrátí nám zimní večer a donutí nás k zavzpomínání nebo i ke sporům, či hledání. Vždyť většina majitelů polí má někde v kredenci nebo kufru staré listiny a svých polích, která zdědil nebo koupil.

JUDr. Hubert REŽNÝ

ooo 000 ooo

Rakvické osobnosti

Mladá generace, která po první světové válce vstupovala do života první republiky, byla vychovávána k humanismu, hlásajícimu lidskost, úctu člověka k člověku, uctu k lidské důstojnosti. Byla vedena i k lásce k vlasti. Byly jí vštěpovány ideje doby obrozenecké, byla poučována o nutnosti sebeurčení národů, úctě k těm, kdo bojovali za naši svobodu.

Nemalou úlohu ve formování osobnosti mladé generace sehrály sokolské ideály, vycházející z požadavku harmonického rozvoje tělesné, duševní a mravní stránky osobnosti, z ideálu zdravého a všestranně vyspělého národa.

K mladé generaci, která byla odchována těmito ideály patřili i rakvičtí rodáci František Pohl a Břetislav Opršal. Oba pocházeli z rodin poměrně početných. Nosnými pilíři těchto rodin jejich matky. Byly to ženy uvědomělé, pokrokové. Obě shodou okolností už ve volbách na počátku první republiky kandidovaly do obecního zastupitelstva v Rakvicích. Jedna byla ženou kováře, druhá porodní bábou.

Františka Pohla a Břetislava Opršala formovala i tehdejší škola. Nositeli idejí vlastenectví na obecné škole byli učitelé Jaroslav Heinige, Antonín Hornánský a Josef Richter, kteří také v roce 1918 vítali spolu s ostatními občany nové Československo. Tito učitelé nejen učili své žáky, ale především i svým způsobem života a kulturní prací vychovávali mladou generaci v duchu humanistických idejí a ideálů. Jejich vnímavými žáky byli i František Pohl a Břetislav Opršal. Oba byli od dětství také členy Sokola v Rakvicích.

František Pohl pěstoval jako dorostenec i dospělý muž gymnastiku. Patřil k družstvu Sokola v Rakvicích, které dosahovalo mimořádných sportovních výsledků v župním měřítku. Břetislav Opršal na-proti tomu byl obdivovatelem a aktivně činným v kolektivních sportech jako byla odbíjená, tenis, kopaná, bruslení, hokej a v těchto sportech a turistice vedl mládež, kterou pak jako učitel vychovával. Oba tito Rakvičané absolvovali měšťanskou školu v Počivíně a pak šel každý z nich svojí cestou.

František Pohl šel do učení. U soukromého podnikatele se vyučil strojním mechanikem. Po vyučení pak postupně pracoval u různých firem a přitom pokračoval ve sportování. Věnoval se dál gymnastice. Dostal se do povědomí širšího okruhu odborníků tělovýchovy. Také ve svém řemesle se stal skutečným odborníkem. Ve svém 23. roku věku nastoupil ve Zlíně u firmy Baťa. Díky svým schopnostem a pílí se stal během 9 let práce nadmistrem v dílně 60 714. Zde řídil skupinu mechaniků strojů na generální opravy obuvnických strojů. Usiloval o zdokonalování lidské i strojové práce. Stal se ve svém oboru jedním z předních zlepšovatelů. Tak např. spolu s mechanikem Matulou zkonstruoval odsávací zařízení na řetízkových strojích. Sám pak se zasloužil o zlepšování sešívacích, řetízkových a kolonových strojů, navrhl zjednodušení pomocné jehly atd.

V době okupace naší vlasti německými fašisty se zapojil do odbojové práce ve Zlíně. Hnutí do něhož se zapojil, neslo označení "Naše pravda". František Pohl jako člen odbojové skupiny podával vedení skupiny zprávy o smýšlení, náladě a politické situaci mezi zaměstnanci punčochárny, vybíral mezi zaměstnanci peníze na opatřování potravin, šatstva pro partyzánské skupiny, které na zlínsku pracovaly. Z těchto prostředků byly také podporovány rodiny těch, kdo byli vězněni nebo popraveni. Podílel se také na převádění občanů utíkajících do zahraničí. Když byla vysazena na Bystřičsku skupina Clay Eva vyslaná z Anglie, vedená kapitánem Antonínem Bartošem a zahájila na Moravě v roce 1944 svoji činnost, navázala odbojová skupina Naše pravda s ní spolupráci. Operace Clay Evy vylíčil A. Bartoš v knize Clay Eva volá Londýn.

V únoru 1945 byla organizace prozrazena a začalo zatýkání. Také skupina Naše pravda a v ní i František Pohl byli zatčeni a dáni do policejní věznice v Uherském Hradišti. Na korespondenčních listech

které věznění směli čas od času svým rodinám psát nebyly stesky. Spíše se zatčení snažili potěšit a povzbudit své rodiny. Tak např. František Pohl v dopisu z 23. února 1945 píše. "Přeji Vám hodně zdraví a klidu. Mamičko, věnuj se dětem, uť Haničku, aby měla samé jedničky. Uť jich modlitbě a denně se s nimi modli. Opatruj sebe a děti, mám se dobře ..."

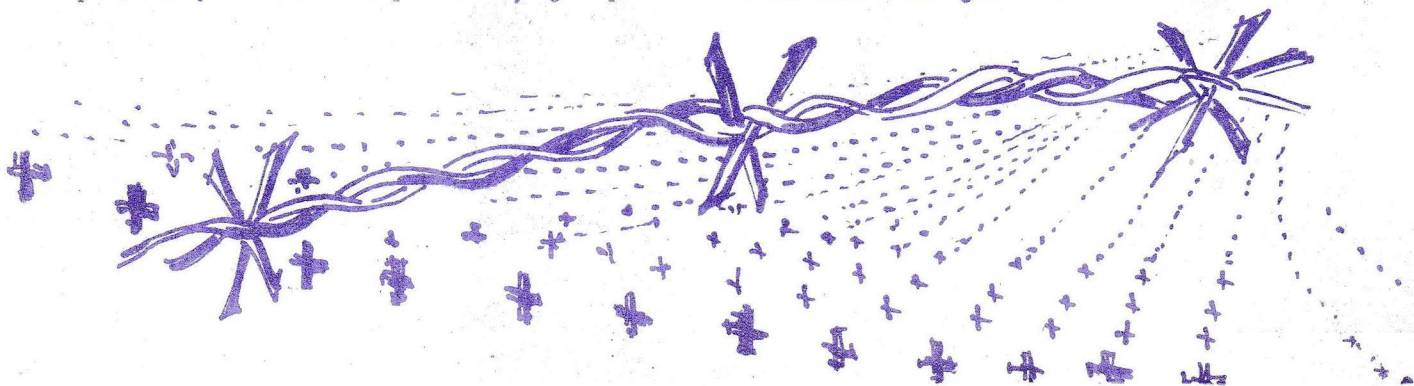
V dopisu ze 17. března 1945 jeho krátké sdělení končí slovy :
... děti a sebe opatruj a vypravuj o mně.

František Pohl s ostatními vězni byl přemístěn v dubnu 1945 do Brna do Kounicových kolejí. Tam po krátkém pobytu byl sestaven transport označený K.L. 3, čítající 200 osob obého pohlaví. Dne 6. dubna 1945 byli odvedeni do velkého sálu v těchto kolejích, kde již byli někteří z vězňů, určených k transportování. Celou noc strávili v tomto sále v sedě. Každému byl dán kousek chleba velikosti vězeňské dávky na půl dne.

7. dubna 1945 ráno byl František Pohl s ostatními vězni odvezen vězeňským vozem na nádraží v Brně a dán do zvláštního vlaku o čtyřech starých vagonech, který odjel v 10 hodin přes Jihlavu do rakouského města Mauthausenu v Horních Rakousích. Vlak tam dorazil 9. dubna 1945 dopoledne. Mauthausen je městys s asi 4 000 obyvateli. U něho byl koncentrační tábor. V něm v letech 1938 - 1945 zahynulo přes 122 000 lidí.

Po příjezdu byla skupina vězňů v pětistupech vedená do koncentračního tábora. Během pochodu zažili nálet hloubkových spojeneckých letců. V táboře se museli svléci do naha a čekat před politickým oddělením tábora. Na to byli nahnáni do bunkru, ve kterém byla plynová komora. 10. dubna byly z plynové komory vynášena mrtvá těla a oknem po prkně spouštěna do nového krematoria.

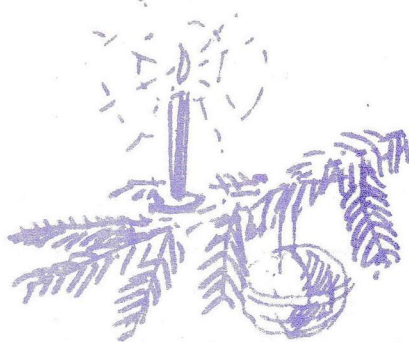
Když manželka, po skončení války, po Františku Pohlovi pátrala po jeho osudu, dostala od okresního soudu ve Zlíně toto lakonické sdělení. František Pohl, nar. 5. září 1908, náboženství československého evangelického ..... se stal jako účastník druhé světové války od 10. 4. 1945 neznámým. Dnem 10. 4. 1945, který nezvětný pravděpodobně nepřežil, je považovati za den jeho smrti.

Břetislav Opršal, který se narodil 31. března 1911 po absolvování měšťanské školy v Podivíně vystudoval mužský učitelský ústav v Brně. Po vystudování byl delší dobu bez práce. Poté působil jako učitel v Poštorné a v Tynci. Pak učil několik roků v Lanžhotě. Mezitím vykonal vojenskou prezenční službu ve Znojmě. Poté se v roce 1934 vrátil ke své učitelské práci opět do Lanžhota. Tam ho zastihla okupace našich zemí. Zapojil se ihned do odbojové činnosti. Odbojová práce spočívala v úsilí o odboj proti fašistické okupaci šířením proti-německé nálady a skromná dodávání zbraní pro odboj. Když byla tato činnost prozrazena, byli účastníci odbojové práce, byli to především učitelé, zatčeni. Mezi nimi byl i Břetislav Opršal, který v té době již učil v Podivíně. Věznění byli v Uherském Hradišti a později ve Vratislavi v dnešním Polsku. Po 9 měsících věznění byli souzeni. Poněvadž nikdo nic nepřiznal, byli propuštěni na svobodu. Nikdo z nich však nemohl konat své povolání a byli stále pod policejním dohledem. Břetislav Opršal nebyl také přijat do jiného zaměstnání a žil až do nového zatčení u svého bratra Jaroslava Opršala v Rakvicích. Znovu byl zatčen a byl převezen do Kounicových kolejí v Brně, kde sídlilo Gestapo a odkud po krátkých výsleších byl odvezen do koncentračního tábora v Mauthausenu. Při výsleších v Kounicových kolejích se podle výpovědi spoluvězně a učitele Ptáčníka z Velkých Bílovic, Břetislav Opršal choval statečně, nikoho neprozradil. Do koncentračního tábora v Mauthausenu byl spolu s další skupinou vězňů odvezen. Pracoval jako ostatní vězni v tamním kamenolomu, vězni nosili těžké kameny na tak zvané "stezce smrti", kde byl také zastřelen velitel lanžhotské odbojářské skupiny Šperka, když nemohl vynést těžký kámen po stezce nahoru. Břetislav Opršal následkem těžké práce a nedostatečné výživy začal být vážně nemocný. Učitel Božek, který s ním učil v Lanžhotě a byl také jeho spoluvězněm v Mauthausenu, a který přežil věznění, dosvědčil, že ostatní spoluvězni se snažili Břetislavu Opršalovi ulehčit jeho utrpení. Dosvědčil, že když se Opršal dožadoval vody před smrtí, byla mu odmítána s tím, že by to jeho stav ještě zhoršilo.

Zemřel 11. dubna 1942. Jeho prach je smísen s popelem těch dalších 122 000 vězňů, kteří v táboře zahynuli.

JUDr. Hubert REŽNÝ

V á n o č n í

v z p o m í n á n í

Rok co rok slyšíme stále to stejné, ale stále krásné a hřejivé. "Šťastné vánoce". Každá generace nachází pod stromečkem jiné dárky, honosnější, dražší - to nese doba, ale krása vánoc, lidské soudržnosti, přátelství, pohody i tajemnosti zůstává.

Bohatým Ježíškem po válce jsme nazývali pomeranč, tabulku čokolády nebo malý gumový balónek. Já jsem si přála hadrovou panenku a nějakou dobrotu, vždyť v osmi letech žádné velké přání takový človíček nemá, ale jaké bylo moje překvapení, když maminka rozbalila malou krabičku s mým jménem a na černém sametu se zaleskly naušnice. Bylo to něco úžasného. Neštěstí však bylo v tom, že v mých uších nebyla žádná dírka. S takovým přepychem se u nás nepočítalo. Až později jsem se dověděla, že je daroval strýc František, ale já tehdy pevně věřila na Ježíška. Až jsem povrostla a odhalila tajemství vánoc, maminka mi kladla na srdce. "Pokud děti věří na vánoce, na dobro, na tajemství, v potud sahá jejich dětství. Až budeš mít svoje děti, nekaž jim radost prozrazením vánočního tajemství, však na to přijdou samy a ty budeš bohatě odměněna. Vždyť dětské oči rozzářené u vánočního stromku, to není jen zážitek, to je štěstí."

A tak maminka naušnice chtěla vrátit, prý je pozdě na píchání, ale každý rok po Štědrém večeru k nám chodila popřát zdraví teta Hedvika. Byla to doba vánočního povídání až do setmění. Maminka uvařila čaj s rumem, my děti se krmily dobrotami a poslouchaly o dávných časech. Teta naušnice prohlédla a poradila. "Dary dobře míněný a od dobrého člověka se vracet nemají, není to slušný. Stařenka Vranovská z dolního konce to udělaly už kolik děckám a zadarmo, tož co by to neudělaly aj děvčici." A tak na Štěpána po obědě jsme šly. Maminka mě ani utěšovat nemusela, já jsem pevně věřila, že dárek od Ježíška nemůže přece způsobit žádnou bolest.

Ten rok byly bílé vánoce. Sněhu napadlo bohatě, ale my už procházely odhrnutou cestou, to vždy některý sedlák projížděl vesnicí s velkým dřevěným pluhem taženým koňmi, jen cinkot

rolniček dával tušit kudy právě projíždí. Cestou jsme potkávaly děcka se sánkami směřující k vrchnímu konci na tehdejší sáňkářské tratě. Ty byly od Řezáčovyho, od hřbitova, od měšťanky, od Grégrovýho, Kocmánkovou uličkou, však nejnáročnější trať byl "Elektroón".

V malé kuchyni bylo teplo a ticho. Stařenka seděla u kamen a podřimovala. V šeru místnosti se po stěnách odrážely žluté a růžové barvy ohně, který prosviцоval mezi plotnami a přidával místnosti na tajemnosti. V rohu kuchyně stál malý smrček ozdobený barevným řetězem, ořechy zabalenými ve stříbře a vršek měl ukončený papírovou hvězdou. Uprostřed kuchyně stál dubový stůl, na něm v ošatce jablka, sušené ovoce a uprostřed barevný papírový betlém. Pod malým okýnkem stála lavice a na ní si tiše hrála dvě děvčátka. Maminka vyslovila své přání a stařenka se měla hned čile k světu. "Kde bys chodila, bude to hned a děvčica má parádu na celý život." Po těchto slovech si mě přitáhla k sobě a přikázala vnučce. "Podej mně štipovací jehlu z pletení Jaruško. A v komoře na múční truhly je slivovica, tož tú dones taky."

Jak stařenka měla tyto dvě věci při sobě, šlo vše ráz na ráz. Rozevřela kolena, mě vtáhla mezi ně a stiskla. Dobře věděla, že takový malý piškoroř se může lehce vykrotit. Byla jsem jako ve svěráku ani nadechnout jsem se nemohla. Kdy mně stařenka uši propíchla dodnes nevím. Vše šlo tak rychle, že jsem bolest necítila, jen jak povolilo sevření vyrazila jsem prostovlasá, bez kabátu ze dveří do mrazivého odpoledne, jen zápach ze slivovice po mně zůstal, ale doma už jsem se zhlížela v zrcadle s náušnicemi v uších a nemohla se vynadívát na tu krásu. Po mnoho nocí jsem děkovala Ježíškovi za krásný dárek, o kterém se mi tehdy ani nesnilo.

Č E R T O V I N Y

Dědina. Byla, je a snad bude hlavní ulicí vesnice. Je to promenádní ulice, kde se předvádí nejnovější móda, krásné a nadané děti, zkrátka úroveň vesnického kapitálu a společenského postavení.

Aj my sme bývali na dědině. Bylo po válce a to ještě nebyly tak pěkný baráky, ale zahrádku měl skoro každej barák. U cesty byl chebzovej živej plot a v něm stály dvě starý hrušky, na kterých sme si jako kluci každej rok pochutnávali.

Bylo mně šestnáct roků a měl sem na starosti pětiletýho bratra. Otrava to byla, ale byl to můj bratr, stejný tělo, stejná krýv, ochránit sem ho musel, ale negdy by zasluhoval. Říkal sem si, snáď Mikuláš a čert mu srazijú hřebínek a než se člověk nadál doba svatýho Mikuláše byla tady.

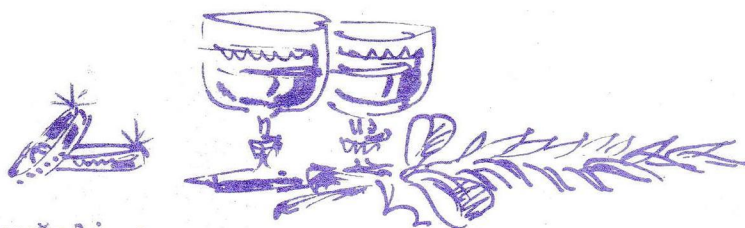
Skoro se stmívalo, skoro se popravovalo a tak sme s bratrem seděli v kuchyni a vyřezávali z lipovýho dřeva koníka. V kuchyňských kamnech plápolal oheň a zalíval teplem celú místnost. Maminka chystala večeři, enom po zazvónění a zahrčení řetězu se otočila ke dveřím, zato malej Pavlík sebú dycky trhl. Já sem neříkal nic, enom sem čekal, ale on se chlubil mamince, že dyž sem donde Mikuláš, tak mu řekne básničku, ale čerta pleskne až vyletí na věž kostela. Maminka přikyvovala na souhlas, že to ani ináč byt nemože. Tu se ozval zwonek, buchot na dveře a řinčení řetazu. Pavlík stuhl, oční panenky se mu rozšířily, vlasy naježily a když maminka šla otevřít, nečekal. Jak slyšel ze síně "Poď dál svatej Mikulášu", zajel po břuchu pod postel, kde spávali stařeček a ani nedutal.

Čert vletěl do kuchyně enom nekeho roztrhnát, ale viděl enom mě a já sem byl přece enom pro něho veliký sústo, tak začal čmuchtat. Kožuch na ním měl chlupy zlepený špinú a smrděl, jak by se tisíc roků neumýval. Dyž prošmejdil kuchyň, svezl se na podlahu a i dyž se oběť scvrkla v malú guličku, jeho pekelnýmu pohledu neunikla a začal tanec. Pavlík řval, jak dyž ho na nože bere, až sem měl strach, že se mu něco stane. Tak se přece enom tí malí strašit nemusejí, ale čert nepřestával ani dyž ho maminka okřikla. Byl v agónii. Dostal sem zlost, věděl sem, že je to mladej Karásek od naproti a teho bohdá nebude, aby se temu našemu malýmu potom celej rok posmíval. Vyšel sem na dvůr, oblíkl si otcúj kožuch,

z vrat od stodole sem sdělal napnutú kožu z berana kerej měl hlavu aj z rohama, ve chlívě vzal hrabě a s týmto vybavením sem se přemístil před náš dům. Tam sem si za zahrádku klekl, na hrabě nastrčil kožu z berana a čekal. Čert dokončil svoje pekelný dílo a spokojeně vycházel ze síně do mlhú proaccenýho zimního večera. Jak se přiblížil ke mně, začal sem se pomali zvedat. Z kolen sem se za mohutnýho brblání začal rovnat a až sem stál, začal sem zvedat hrabě z beraní hlavú na vrchu. Včíl zas stuhl čert. Brblat přestal, jeho řetaz visel nehnutě podél jeho těla, ale spamatoval se. "Mamičko moja, pomoz, tady je opravdickej čert", zařval. Proletěl zahrádku a pelášil přes ulicu. Aj dyž sem věděl, že ide o mladýho Karáska od naproti, nemohl sem si upamatovat, kdy se u nich měnily dveře. Dycky se otvíraly ven a ten dolekanej čert ich otevřel dovnitř a bez nejmenší námahy. Bylo to zajímavý a já sem si tým hlavu nelámal. Co si enom pamatuju, vícten kluk čerta nedělal, u nás se ten rok neobjevil ani na koledu ani na třech králů, ba ani na šlaháčku. Tak ho to vzalo. Nevím esli měl takovej strach z pekla, nebo se enom styděl, ale povídání stařenek při draní peří určitě zanechalo svoje ovoce.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Sňatek uzavřeli :

Jiří Jáchymek	- Hana Hříbová	/Rakvice - V. Bílovice/
Václav Lukeš	- Jolana Vachálková	/Přítluky - Rakvice
Věroslav Cabal	- Lenka Malinková	/Rakvice/
Jiří Strýček	- Markéta Valentová	/Zaječí/
Karel Bucňák	- Leona Stehlíková	/V. Bílovice-Rakvice/
Vlastimil Snopek	- Kamila Pucová	/Hlohovec-N. Mlýny/
Luboš Jurka	- Vladislava Zemanová	/Bulhary/
Zdeněk Kocman	- Vlasta Juříčková	/Hustopeče-Přítluky
Jaroslav Šoška	- Ivana Peková	/Přítluky - N. Mlýny/

Šťastným novomanželským dvojicím blahopřejeme.

Narozené děti :

Jan Bílek, Zahradní čp. 642
Jaroslav Průdek, Svislá 405
Barbora Průdková, Nová 543

Ať jsou děti po celý život šťastné tak, jako teď v náručí rodičů.

Jubileá :

V letošním roce oslavili 50 let společného života manželé

Božena a Jan Gottwaldovi
Barbora a Karel Cabalovi

Přejeme dobrou pohodu po všechna další léta.

Rok
*

Občané, kteří v letošním roce oslavili 80 a více let :

1911 80 let

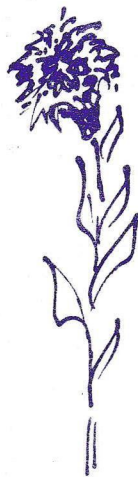
Bízová Růžena
Hanáčková Markéta
Cichrová Anděla
Kamenská Cecilie
Malinová Marie
Vajbarová Adéla

Filípek Olářich - *čarpyš bratr*
Machačová Anežka
Nečas Antonín
Průdková Žofie
Richter Ladislav

1910 81 let

Gottwald Jan
Bednaříková Terezie
Bednaříková Božena
Ferbar Antonín
Hajdová Hermína

Herzánová Františka
Herzánová Žofie
Nečasová Marie
Pohanková Růžena

1909 82 let

Horáček Tomáš
Janošková Božena
Průdková Anežka

Režná Eva
Režný Hubert

1908 83 let

Krůzová Terezie
Lukeš Jan
Machačová Květuše

Průdková Marie
Veselý Jaroslav

1907 84 let

Filípková Božena
Janošek Josef

Pilátová Helena
Průdková Valerie

1906 85 let

Filípek Ferdinand
Horáčková Růžena
Jiříčková Marie
Peš Stanislav

Peš Josef
Straková Marta
Švástová Magdalena

1905 86 let

Jáchymková Helena
Hrdinová Marie
Krůzová Marie

Ničová Marie
Průdková Julie
Tesárková Anděla

1904 87 let

Filípková Marie
Heraufová Božena

Machačová Marie

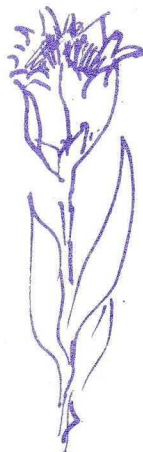
1903 88 let

Minaříková Filomena
Nečasová Marie

Rozsypalová Marie

1902 89 let

Nečasová Božena
Švástová Helena

Říhová Bohumila

1901 90 let

Rejentíková Pavlína
Suchyňa František

1900 91 let

Přerovská Anežka
Šustalová Marie

Káňová Františka

1899 92 let

Průdková Marie

1898 93 let

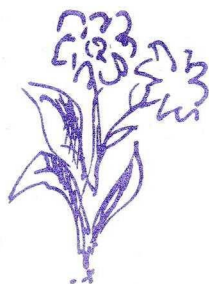
Švástová Josefa

1897 94 let

Fintajslová Marie

1894 97 let

Krůzová Anastazie

Všem blahopřejeme a přejeme klidné a spokojené stáří.

Rok

* Občané, se kterými jsme se rozloučili :

1919 Fila Karel	ve věku	72 let
1924 Kamenský Václav		67 let
1926 Sláma Vladimír		69 let
1910 Suchyňová Zdeňka		81 let
1930 Krůzová Zdeňka		61 let
1943 Moudrý František		48 let
1908 Medková Jenovéfa		83 let

Cesta končí ...

ooo 000 ooo

Přejeme občanům krásné vánoce.
Přejeme, ať dobrý je příští rok
a šťastný pro všechny lidi,
ať správný je každý náš krok.
Kéž každý kolem jen dobro vidí.

Za SPOZ - DARMOVZALOVÁ

VÁNOČNÍ ROZJÍMÁNÍ

Vánoce jsou již přede dveřmi - tak teď začíná plno různých článků v novinách a časopisech. Bylo by dobré, kdyby k nám letos vstoupily takové jaké jsou. Řekněme si tedy něco o smyslu vánoc.

Vánoce v sobě nemohou zapřít křesťanský původ. Všechny výklady ohledně pohanského slunovratu až po nápad s dědou Mrázem neuspěly. Musely nutně ztroskotat. A tak se všude mluví o Ježíšku - v rodinách věřících s láskou a něhou, u ostatních s opovržlivou blahosklonností.

Kdo je to ten Ježíšek, ten, který dává smysl vánocům, ten o kterém bylo v době vlády římského císaře Oktaviána Augusta /zřejmě v 25. roce jeho vlády/, v době kdy Palestinu spravoval věrný vazal Říma Herodes /Veliký/, Ježíš Kristus se stal významnou osobností, o které se zmiňují ve svých dílech takoví historici jako Suetonius či Tacitus. Ovšem narozeniny pouhého člověka, byť významného, by se asi těžko staly důvodem každoročních oslav celého světa. Ne, křesťané se radují nejen z příchodu člověka, ale z toho, že k nám na zem přišel slíbený Vykupitel, Boží Syn, z toho, že se poprvé spojilo nebe se zemí, takže už mezi nimi není nepřekonatelná propast bránící člověka ve věčném štěstí.

Je proč se veselit a radovat - Bůh nám dal největší dar : sám sebe !

Z toho důvodu např. vánoční nadílka. Kdo se klaní Božímu Synu v jesličkách a vidí tento Boží dar, dostává sám touhu i sílu být štědrým. Vánoční dárky jsou pouze symbolem, který naznačuje naši lásku a štědrost /- a takoví bychom měli být nejenom jedenkrát za rok/.

I ostatní krásné zvyky jsou pouze takovým doprovodem vánoc, /stanovení data oslav narození - slunce začíná stoupat vzhůru a zatlačuje tmou noci, svíčky a prskavky - symbol pravého světla

Ježíše Krista, který osvěcuje život člověka, vánoční stromek - symbol plného harmonického života, bohatý stůl - znamení společné radosti .../. V těchto symbolech rozhodně nelze spatřovat podstatu a smysl vánoc.

Přeji vám všem hojnost Božího požehnání, ať co nejvíce načerpáte z živého poselství vánoc radost a pokoj. Ať vás Bůh provází po celý další rok !

Váš farář

PS : I opravená fasáda věže kostela přímo zve ke vstupu dovnitř.
Jste srdečně v našem kostele vítáni !

Rakvický zpravodaj vydává obecní rada v Rakvicích.
Vychází čtvrtletně.

Grafická úprava Střelcová Dagmar, František Zach.

Tiskne CPS - provozovna Hustopeče u Brna

Cena Kčs.